

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več kot trikrat 9

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniški nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Sami so tako rekli!

Nismo še izlepa čutili večjega za-
doščenja kakor preteklo soboto, ko smo
brali v »Rdečem Praporu« na uvodnem
mestu, kaj nam imajo jugoslovanski
socialni demokrati odgovoriti glede na
njihovo protiklerikalno divjanje v Za-
grebu, ko so v družbi s prifrknjenim
učiteljem Trstenjakom demonstrirali
zoper češčenje Srca Jezusovega.

Dobro smo jih prijeli, res da! Ne
morejo se izviti, morali so s svojo pravo
barvo na dan, in njihov odgovor v
polni meri potrjuje, kar smo o tej čedni
stranki pisali.

Ker smo jim predočevali, kako nji-
hovi »inteligenti« v raznih socialnih
revijah ne odobravajo kulturnega boja
zoper katoličanstvo in Cerkev, nam od-
govarjajo, da, kar njihovi inteligenti
pišejo, nima nobenega programatične-
ga pomena, stranka sama je vedno
bila, je in bo protiklerikalna.

Zdaj torej vemo, pri čem smo!

Ne! pravi »Prapor«, nismo še opravi-
lili: mi smo res protiklerikalni, nismo
pa protikatoliški.

Star izgovor; če bi nam ne bilo do
tega, da do golega razkrijemo duševno
uboštvo člankarja, bi se gotovo ne pe-
čali s to frazo, ki jo je podedoval vsem
puhogačcem tega sveta rajni Gam-
betta. Zato vprašamo: kaj pa je tisto,
proti čemur vi niste in tisto, proti čemur
ste, pa bomo vedeli, kaj je katoli-
cizem in kaj je klerikalizem.

Torej!

»Rdeči Prapor« piše: »Mi nikomur
ne zamerimo, če je katoličan, protestant,
pravoslav, mohamedanec, budist ali brezverec. Vera je stvar člo-
vekov ne notranjosti in te se v socialni
demokraciji nihče ne dotika.« Nadalje:
»Treba je le pomisliti, kakšna velikan-
ska razlika je med »Gorsko pridigo« in
pa med sedanjimi nauki klerikalizma. Nekdanje
krščanstvo je bilo družba
reževev in zatiranih (smo brali Kaut-
skega in Kalthoffa, kaj ne?), današnji
klerikalizem je organizacija izkorišče-
valcev in koristolovcev.«

Kaj to pomeni? To se pravi: 1. da
je socializem čisto vseeno, ali kdo ver-
jame to ali ravno nasprotno, ali pa
prav nič: oni so verski indiferentisti;
2. vera je zgolj stvar notranjosti, torej

ne sme biti nazunaj organizirana in ne
sme imeti socialnega vpliva; 3. krščan-
stvo je zgolj v »Gorski pridigi«, vse
drugo, kar je v evangelijih in kar uči
tradicija, ni krščansko; 4. krščansko
gibanje je bilo zgolj proletarsko in
Kristus le fantastičen rebel in voditelj
galilejskih nemaničev, nikakor pa ne
Sin božji.

Zoper to vero socialni demokrati
niso in ker pravi »Prapor« obenem, da
socialna demokracija ni zoper katoli-
čanstvo in da je »laž«, da je socialna
demokracija protikatoliška, sledi iz
tega nujno, da socialni demokrati ka-
toličanstvo istovetijo s to vero. Torej je
katoličanstvo vera, ki živi zgolj v not-
ranjosti, zameta Cerkev, ne uči Kristu-
sovega božanstva, ampak le neko ne-
jasno pričakovanje »bodočih časov«,
katoličanstvo je hijazem, utopija raz-
gredih judovskih proletarskih možgan,
katoličanstvo uči »se zlu ne zoperstav-
ljati«, ne pozna hierarhične organiza-
cije; še to ni gotovo, če uči enoboštvo.

To je po »Rdečem Praporu« katoli-
čanstvo! Večjega nesmisla pač ni še
nobeno socialistično glasilo zagrešilo.
To, kar tukaj »Prapor« izdaja za kato-
ličanstvo, je liberalni prote-
stantizem, naravnostno taje-
nje katoličanstva. Katoličanstvo zgodovi-
ne je čisto nekaj drugega, je vera v
Boga, v Sinu božjega in v Svetega Du-
ha, je izpolnjenje prerokov, je vera v
Cerkev, milost, zakramente, vera, ki
zmoto preganja in sovraži in ima na-
logo vso človeško družbo prekrvati-
vladati! Če »Rdeči Prapor« tega ne vé,
naj se gre informirati k Drewsu,
tistemu Drewsu, ki ga socialni demo-
krati tako častijo; ta mu bo povedal v
svoji »Christusmythe«, da je krščan-
stvo že od svojega početka to učilo in
verovalo. Če so socialisti verski indi-
ferentisti, če ne priznavajo Cerkev in
hierarhije, če vidijo krščanstvo le v
»gorski pridigi«, potem se smejo šteti
kvečjem med protestante liberalne
šole, s katoličanstvom pa, kakor ga
pozna zgodovina dvajsetih stoletij, ni-
majo prav nič skupnega, marveč ga v
bistvu načeloma taje in mu naspro-
tujejo.

Če torej pišejo, da so le zoper kle-
rikalizem, je to čisto navadna zavestna
sleparija in zavajanje mase, ki se
nam pri socialni demokraciji seveda
ne sme čudno zdeti. Socialna demokra-
cija, otrok judovsko-protestantovskega

liberalizma, je protikatoliška, proti-
cerkvena, strupena sovražnica katoli-
ške vere. Zato pa nas ni niti najmanj
iznenadilo, da je v Zagrebu skupno s
S. M. demonstrirala zoper češčenje
Srca Jezusovega in da je socialist Buk-
šeg prebral resolucijo, ki zahteva brez-
versko šolo in protikatoliško postavo-
dajo. To je grdo in vse obsodbe vredno,
da tisti, ki hočejo v državi protikatoli-
ško postavodajo, obenem lažejo, da »se
katolicizma nič ne dotikajo! Seveda
— razpoka ni proti katolicizmu, lai-
ška šola ni proti katolicizmu, civilna
morala ni proti katolicizmu, ateizem
tudi ni proti katolicizmu — sploh nič
ni proti katolicizmu, zakaj katolicizem
je ravno to, kar veruje — socialna de-
mokracija . . .

Kako socialnodemokratska banda
slepri, se drastično vidi iz tega, da je
isti »Rdeči Prapor«, ki pravi, da ni zo-
per katoličanstvo, nedavno priobčil
predavanje dr. Tume aprila meseca v
Trzinu, kjer je Tuma rekel dobesedno:
»Socializem, kakor vsi pojmi, ki izra-
žajo velike elementarne ideje, se tol-
mačijo na najrazličnejše načine, tako
na primer tudi krščanstvo. Ako bi kdo
izpraševal posameznike, tudi znanstve-
nike, kaj pod tem razumevajo, bi dobil
najraznovrstnejše odgovore. Nehote
skoraj pa se stavlja socializem v na-
sprotje s krščanstvom. Krščanstvo nam
predstavlja versko naziranje, kakor se
je za nami razvilo v preteklosti, socia-
lizem nam predstavlja novo versko
idejo, kakor se razvija in kaže v bo-
dočnost. Krščanstvo nam kaže že smer
nazaj, socializem nam kaže smer na-
prej, krščanstvo pridiga odvisnost od
neznane, nerazumljivega, vsemogoč-
nega vsebitja, ljubezen do bližnjega, a
istočasno odrekanje življenju, pričaku-
je rešitve v boljšem, nadčutnem
svetu, socializem pa propoveduje svo-
bodo in obenem skupnost človeka s
prirodo, ljubezen do bližnjega ter po-
trjevanje življenja na tem svetu.« To ni
samo protikatoliško, to je naravnost
protikrščansko! Presneto mora biti so-
cialistični program za nič, če sociali-
stični inteligenti tako drug drugega
pobijajo! Seveda program je nejasen,
ampak jasna so socialnodemokratska
dejavanja. Le spomnite se na Ferrer-
sko gonjo, ki ste jo uprizorili in ne-
titi; divjanje v Zagrebu ima iste kore-
nine . . .

»Praporju« smo zelo hvaležni. Uta-

jil je »Zapiske«, ustregel nam je, da
bolj ni mogel. »Boj zoper klerikalizem
je kulturna in gospodarska potreba,«
boj zoper katoličanstvo, Cerkev, nad-
naravnost, bogovernost nujen postulat
socializma. Ni dolgo, so se obračali zo-
per antiklerikalizem »Svobodne Misli«,
zdaj so pa zopet skupaj, zakaj anti-
klerikalna žilica jim ne dá miru, prav-
tako ne, kakor sodrugom v Nemčiji, ki
se udeležujejo gonje zoper encikliko,
čeprav jim ta zgolj »naboženski« akt
katolicizma ne bi smel nič mar biti.
Kadar sodrugi nimajo nič za delavstvo
pokazati, pa začnejo zopet požirati
farje. Bo že prišel čas, ko bodo zopet
peli melodijo, da so »zgolj ekonomski«.
Kakor jim kaže — v resnici pa bodo
sovražili katoliško Cerkev in katoliški
princip cerkvenosti, nadnaravnosti in
supremacije vere, kakor so jo vedno,
zakaj, dokler bo katoličanstvo močno,
se socialna demokracija nikoli ne bo
uveljavila!

Prisilna vzgoja in oskrba.

VIII. skupščina avstrijskega društva
za prisilno vzgojo in oskrbo.

Ljubljana, 14. junija.

Danes popoldne se kongres nada-
ljuje. Sejo otvori ob 3/4 na 10. uro in jo
vodi predsednik dr. Franc Hueber, ki
nosi krščansko-socialni znak: beli na-
gelj v gumbnici. Naznani, da sta po-
zdravila zbor Müller v Novem Jičinu
in v imenu dunajske policije višji rav-
natelj Wind, ki se zato ni udeležil zbo-
rovanja, ker je obolel.

Cigani v prisilnih delavnicah.

O tem predmetu poroča deželni
svetnik dr. Edvard Krodemansh
iz Gradca. Predavatelj pred vsem na-
glaša, da se dežele branijo prevzeti
stroške za cigane po prisilnih delavni-
cah. Govornik opisuje cigane značaj,
govori o ciganskem jeziku. Spominja
na to, da se je temeljito bavil s ciga-
nščino rajni vitez pl. Miklosich. Peča se
nato s cigansko zgodovino in omenja,
da cigani jako radi pijejo žganje. Ciga-
ni se boje dela, telesnega ravnotoka
kakor dušnega; so pa spretni roko-
delci, osobito kot kovinarji. Znano je,
da imajo cigani zelo razvit čut za god-
bo. Po prisilnih delavnicah ne kaže pu-
ščati ciganov na polje, ker uidejo. In-
terniranje vpliva jako slabo na cigan-
sko zdravje, ker je cigan navajen živ-

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Konec.)

Na občestnem tlaku se je igrala le-
pa mala deklica; zlezal sem na okno in
skocil na cesto. »Oh jej!« je zavpila in
rekla: »Čigav pa si? Nisem vedela, da
ima gospica Varl malega dečka v svoji
hiši.« Povedal sem ji svojo zgodbo in
smilil sem se ji. Nekaj časa sva se igra-
la, potem se pa morala v šolo; sprem-
ljal sem jo nekoliko, toda ko sem šel
sam nazaj, nisem mogel več najti prave
hiše. Iskal sem in iskal ter pozvonil
gotovo po 200 hišah, a vse zastoj.

Grudila me je strašna lakota. Že
sem obupaval in mislil, da sem se vno-
vič izgubil, ko naenkrat zagledam gos-
pico na oknu bližnje hiše. Hitro sem
pozvonil in sprejela me je s karajočimi
pogledi; prosil sem jo odpuščanja in
bilo je vse dobro. Pri zajutruku sem je-
del kot volk ter slikal gospici svoje živ-
ljenje in smolo, ki se me vedno drži.
Povedal sem ji, kako sem hotel iz topa
izstreliti Lilino hčerko, kako sem se
vozil v zrakoplovu, potem o dogodkih
pri slapu Niagari ter da imam svoj
dnevnik. Časih se je smejala, časih pa
s strah obledela, norčavi streljal se je
pa v bližnji sobi valjal po tleh in vsled

smeha so se mu potrgali gumbi pri te-
lovniku. Ko sva pozajutrekovala, napi-
sala si je papanov naslov in mi rekla:
»Jurček, sedaj grem na pošto brzojaviti
tvojim starišem, kje da si. Bodi lepo
priden in ostani pri strežaju Petru, ki
bo pazil nate. Tu imaš lepo knjigo, če
hočeš čitati. Poprej ko črez pol ure
bom nazaj.« Pobožala me je po licu in
odšla. Peter je pospravil mizo in nato
je začel snažiti posodo.

Okolu nog se mi je smukala lepa,
tigrasta mačka, ki je bila, kakor mi je
pripovedoval Peter, posebna ljubljenska
gospice Varl ter zadovoljno predla.
Na zidu so visele tri kletke, v katerih
so kanarčki z veselimi žvrgolenjem po-
zdravljali zlate solnčne žarke, ki so se
skozí okno vsipali v sobo. Ker so se mi
zaprti ptički smilili, odprl sem vrstice
spodnje kletke in kmalu se je krlitati
pevec objestno skakljal iz preletaval
po sobi. Mačka, na katero sem popol-
noma pozabil, je potuhnjeno zasledova-
la vsak kanarčkov gibljaj, očesne zeni-
ce so se ji napele in naenkrat se je v
mogočnem skoku zagnala na nič hu-
dega slutečega ptička. V hipu ga je za-
davila s svojimi ostrimi kremplji in
rumenkasto perje je kar frčalo okrog.
Peter je prišel noter in se grozno pre-
strašil; povedal mi je, da je bil ta pti-
ček najboljši pevec izmed vseh in mi-
lostni gospici najdražji. Ravno takrat
sem pa slišal, da so se odprla in zaprla
vežna vrata in trenotek pozneje je sto-

pila smehljajočega obraza gospica v
sobo.

»Imam že odgovor, Jurček,« rekla
je, »popoldne ob petih te pride papa
iskat,« med tem je pa zagledala mrtve-
ga kanarčka, ki ga je Peter položil na
mizo. »Kdo mi je pa to storil?« vprašala
je jezno. »Zal, strašno žal mi je, gospi-
ca Varl; izpustil sem ga, da bi neko-
liko letal po sobi, ker je revež vedno
zaprt, pa zagrabila ga je ta-le grda,
stara mačka. Mačka ga je končala!«

Vseda se je k mizi, vzela mrtvega
kanarčka v roko, pričela jokati in mi-
rekla: »Rajši bi bila vse izgubila, kot
tega ptička; kesam se, Jurček, da sem
te včeraj vzela s seboj. Moj kanarček
je bil več vreden, kot vsi poredni dečki,
kar vas je na svetu.«

Tudi meni so nato začele solze teči
po licih in tožil sem ji, kako sem žal-
losten, ker slučajno svoje prijatelje
vedno spravim v zadrego in kako se
vedno trudim, da bi postal priden fan-
tiček. Ko je videla, kako zelo mi je žal,
je rekla, da mi odpusti in jaz sem jo
vprašal, zakaj da nima nobenega deč-
ka, a rekla mi je, da hvali Boga, ker no-
benega nima; vprašal sem jo zatem, če
je stara devica? Smejala se je in rekla,
da jo res nekateri suroveži tako ime-
nujejo.

Vprašal sem jo zopet, če jo ne pri-
dejo nikdar gospodje obiskat, a ni mi
utegnula odgovoriti, ker sta prišli rav-
no dve dami v poseto in je morala iti v

salon. Posvarila me je v naglici, da naj
bom priden, dokler se ne vrne in odšla.

Ker mi je bilo dolgčas, ogledoval
sem mačko in zapazil, da je njen hrbet
popolnoma podoben zemljevidu; črna
dlaka je predstavljala suho zemljo in
otoke, bela pa morje. Hotel sem ji vso
kožo razdeliti v natančne zemljepisne
kroge in zato sem vzel grebljico za raz-
grebanje žrjavice ter jo v ognju grel,
dokler ni bila kar žareča. Komaj sem
pa mački z grebljico narisal dve črti
na hrbet, je začela puhati in mijavkati,
da je bilo groza. Peter je prišel gledat,
kaj da tako smrdi, a mačka se ga je
prestrašila ter skočila na omaro in
zabila staro, dragoceno kitajsko vazo
na tla.

»Poglej, fantiček,« je rekel Peter
žalostno, »tri reči na svetu je naša
milostna gospica ljubila — kanarčka,
tigrasto mačko in to-le vazo. Kanarček
je mrtev, mačka osmojena in vaza leži
razbita na tleh. Ne bil bi rad v tvoji
koži.« Te besede mi je govoril tako
resno, da sem se tresel kot šiba na vodi.
»Gospica Varl je sicer dobra,« je nada-
ljeval, »ampak sedaj te vrže najbrže
pod kap, kar si tudi zaslužil.«

Bilo mi je tako hudo, da sem šel v
sobo, kjer sem ponoči spal in se zakle-
nil. Sramoval sem se, da tako povra-
čam gospici dobroto, ki mi jo je iz-
kazala. Niti k obedu ob štirih nisem
hotel iti, dokler me ni prišla iskat gos-
pica sama; objednem se je jokala in

ljenja na prostem. Internirani cigani dobe lahko jetiko in jih zato morajo veliko pred določenim časom izpustiti iz prisilne delavnice. Ciganke so najvztrajnejše prisiljenke, pridne, poslušne, ubogljive. Z ozirom na moralo sodi govornik, da cigan poštenosti ne pozna in ogoljufa kupca, kjer more. Govornik se nato nekoliko zaleti, ker pravi, da cigani nimajo nobene vere, a takoj pristavi, da verujejo v Boga, ki pa ni naš Bog, marveč Bog, ki ga cigani tudi preklinja, kakor tudi še pristavi, da veruje cigan tudi v vraga. Cigan je babjeveren. Z ozirom na ravnanje s cigani omenja govornik, da se tudi pri najstrožjih sredstvih nič ne doseže, marveč se še cigan poslabša. Število ciganov se vedno znižuje, to kaže, da bo sploh zmanjkalo ciganov.

Debate se udeležita direktor Vock, ki pravi, da se cigani radi pokore dnevnemu redu. Pri delu v prisilni delavnici se dobro drže. Višji direktor Markovich omenja, da cigani, ako so zaprti, pridno podpirajo s prihranki svoje. Ne pobiljšajo se pa ne. (Medklci: Kakor judje ne!) Duhovnik Anton Schubert ugovarja Krodemanschu, ki je trdil, da cigani nimajo vere. Iz svoje službe zna, da so cigani verni, kjer imajo priliko za to, in sicer ne da dobe kaka darila za to. V Korneuburgu ima veliko ciganov. Prosili so ga že, naj bi jim češko pridigoval, česar žal ne more, ker ne zna češčine. Predsednik podeli nato besedo duhovniku Karel Krannerju iz Eggenburga, da poroča o predmetu:

Usmiljenje te pouči.

Kongresisti se zberejo okoli predavatelja, ki je znan kot izborni govornik in izvrsten strokovnjak. Govori dovršeno, duhovito, deloma je njegov govor pesniško navdahnjen. Iz njegovega predavanja posnamemo:

Mladina trpi na globokih ranah, ranah, vsekanih zanemarjeni mladini. Usmiljenje nas dovedi, da izpoznamo te globoke rane in da jih ozdravimo, ki imamo poklic poboljšati zanemarjeno mladino. Opraviiti imamo z otroci, ki so poredni, usmiljenje naj ti narekuje, da te rane proučiš, ker sami mnogokrat ne morejo za to, ker so poredni. Vzgojitelj, z največjo vestnostjo glej na vse, kar se tiče otrokove telesne vzgoje. Zgodi se, da včasih postane še tako bistroumen otrok hipoma top (gedächtnisschwach), a otrok ne more nič za to, ker povzroča topost kaka telesna hiba. Usmiljen moraš biti in usmiljenje te nauči, da zadeneš vse strune otroškega srca. Vzgojitelj si pridobi otrokovo srce, saj tudi odrasčen človek ni srečen, če ne najde srca, kateremu se more odkriti in mu potožiti, kar ga teži. Otrok tudi išče srca, ki se mu lahko razodene, tudi otroško srce želi ljubezni. Usmiljeni moramo zato biti nasproti otrokom. Roka, ki bi drugače prišla za palico, ti bo omahnila, če premišliš, da otrok ni kriv, kar je napravil, ker ima telesno hibo, ki povzroči, za kar ga hočeš kaznovati.

Resen in krotak moraš biti z otroci. Če si prepričan, da moraš kaznovati, moraš tudi prepričati otroka o tem, da je zaslužil kazen. Opozoriti ga moraš, da je kaznovan za to, da se pobiljša! Brez ljubezni in usmiljenja z vzgojo ničesar ne dosežeš. Potrpežljivosti potrebujemo pri vzgoji zelo veliko. Ostre besede bole, boljša kot ostrost je miloba. Najlejša vseh čednosti je prijaznost, a premalo se gleda na njo. Če je

smejala, ko me je zagledala. Peljala me je v obednico, kjer je pogledala na uro in rekla: »Hvala Bogu, že je četrt na pet!« Jedel sem izborni in z apetitom, da se mi je kar žudila. Ko sem potolažil svoj želodec in odložil vilice ter nož, prišla me je za roko, katere ni več izpustila; rekla mi je, kako se čudi, da moja mama še živi. Ko je kazala ura dvajset minut čez pet, je pozvonilo in v predsobi sem zaslišal očetov glas.

Zahvaljeval se ji je in zahvaljeval ter jo vprašal, če sem bil priden, kar je s precej žalostnim glasom potrdila. Papa me je ostro premeril z očmi ter se ji še enkrat zahvalil, jaz sem jo pa objel in poljubil ter prosil, da naju z mamom kmalu obiše, kar je obljubila. Celo Peter mi je brez jeze stresel roko.

Papa se je celo pot držal precej žalostno in prav gotovo je premišljeval, kaj naj počne z menoj, nepobiljšljivim grešnikom.

Sramujem se že pred teboj, dnevnik moj ljubi, ker ti ne morem nikdar poročati, kako priden da sem, temveč vedno le o slučajih in nezgodah, katere se tvojega gospodarja drže neverjetno trdno. Sklenil sem torej, da ti rečem z Bogom za dolgo, dolgo, dokler ne postanem v resnici vzgleden deček.

kak poklic težaven, ki zahteva samozatajevanja, ki zahteva žrtve, je to gotovo vzgojiteljski poklic. Ljubiti mora vzgojitelj otroke, z veseljem se mora razgovarjati z njimi. Otrokova duša se ti bo odprla in razvile se bodo otrokove dušne zmožnosti.

In kako bi ne ljubili otroka? Markikatega otroka, ki ti zanemarlja šolo, bi sodil drugače, če bi z ljubeznijo poizvedoval in dognal bi morebiti, da otrok sam ne more za to. Govornik opozarja na alkoholno nevarnost in na posledice, ki jih nosijo žrtve, otroci staršev-pijancev.

Ljubiti moramo tiste otroke, ki so vedno na cesti. Z ljubeznijo moramo poizvedeti vzrok. Morebiti doznamo, da otrok ceste nima doma nobene zaslombe. Kdo se bo upal vreči kamen na takega otroka? Če vidiš otroka temnega obraza, preiskuj z ljubeznijo, kaj je zatemnilo mlado lice z grenkostjo in z žalostjo. Drugače boš občeval z njim, ko doznaš, kaj da se skriva za trpkim otrokovim obrazom.

Slabih potov, laži se otrok tako navadi, da ne more drugače, kakor da laže. Kako naj bo pošten kleptomani? Po usmiljenju in z ljubeznijo spravimo dete na prava pota.

Opazovati, razgovarjati se moramo z otrokom. Vedno imejmo pred očmi, da je tudi zanemarljen otrok božje bitje. Z ljubeznijo in z usmiljenjem bo vzgajal verski voditelj otroka.

Povsod, tudi v poboljševalnicah in v kaznilnicah dosežemo uspehe, a dosežemo jih le, če smo usmiljeni z otroci in če jih ljubimo! Vprašajte se vsak dan, kakšni da ste bili v šoli, če niste bili morebiti pretrdi in če niste bili premehki. Če to storite, dosežete uspehe in sledite besedam: »Prišel sem, da rešim, kar je izgubljeno«.

Nek star duhovnik, ki je dolgo vrsto let pastiroval v kaznilnici, je rekel mlademu sobratu, ki ga je prosil za svet, predno je prosil za mesto v kaznilniškem pastirovanju: »Veliko, veliko ljubezni in veliko, veliko potrpežljivosti morate imeti, če hočete izpolniti svojo dolžnost. Če jo nimate, niste za svojo službo.«

Držati se moramo tega, če hočemo, da dosežemo uspehe. Za tako službo so tihi, mirni možje ljubezni. S svetim Avguštinom kliče govornik kongresistom: »Premagaj pred vsem seboj!« (Živahno odobravanje in ploskanje, govorniku čestitajo.)

Predsednik dr. Hueber čestita govorniku, ki je strokovnjak velikega slovesa.

Razprave se udeleže nadravnatelj Markovich, ki naglašja, da so poročevalčeva izvajanja osobito važna za sodnike. Govornik sovraži nepotrebne kazni. Po rodbinah se otroci preveč kaznujejo. Direktor Huemer naglašja, da se morajo v duhu milobe in ljubezni vzgajati tudi pazniki. Ko se spfje-me otrok v poboljševalnico, naj ga ne prevzame kak nadpaznik, marveč sprejmi ga ravnatelj sam, ki govori ž njim očetovsko. Opozori ga, naj se zaplljivo obrača nanj, kadar mu ima kaj povedati. Otrok ti ne bo ušel, če boš postopal očetovski ž njim. Kadar se otrok odpusti, bodi vedno pri odpustu navzoč duhovnik. Gojenec naj se pozove, da naj ostane v pismini zvezi z voditeljem poboljševalnice ali kaznilnice. Šolske sestre naj bi nadzorovale otroke od 6. do 10. leta. Govornik toplo pohvali delovanje šolskih sester po poboljševalnicah.

Nadravnatelj Markovich toži, da je težavno dobiti izobražene paznike. Naglašja, da mora imeti paznik srce in da ne sme nikdar postati surov.

Predsednik dr. Hueber naznani, da je prijavil direktor Vock predavanje:

Disciplinarne kazni po poboljševalnicah.

Podeli mu besedo. Poročevalec govori o uspehih kazni. Izjavlja se proti telesnim kaznim, ki naj se kar najbolj mogoče omeje. Priporoča kot kazni neprijetno delo, kakor tudi samoto, ki pa ne sme biti samotni zapor. Izkušnja ga uči, da samotni zapor poboljša najzanimnejše otroke. Želi, naj bi se gledalo povsod na vzgojo paznikov s poučnimi tečaji! Nikdar se ne sme odrediti kazni v jezi ali v razburjenju. Otrok mora biti prepričan, da je kazen zaslužil, ker drugače lahko postane junak.

Za verski pouk.

S tem je dnevni red zaključen. K besedi se oglasi duhovnik Karel Kranner z ozirom na ponedeljkovo »Slovenčev« grajo, ker niso duhovniki zavrnili Markovichevih izvajanj glede na katekizem in zgodbe sv. pisma. Naglašja, da se ni oglasil k besedi, ker je že na nekem kongresu proti podobnim izvajanjem g. Markovicha zavzel odločno stališče. Uspeh krščanskega nauka se ne dá izraziti v statističnih podatkih, ker je uspeh notranji.

Zavrača ob splošnem odobravanju Markovicheva izvajanja. Markovich izjavi, da v svojih izvajanjih ni mislil na krščanski nauk pri otrocih, marveč pri odraslih kaznjencih, ki so stari tudi že 36 in več let. (Živahni ugovori in medklci. — Predsednik ponovno zvoni.)

Predavanje g. Krannerja je bilo pač poleg Schubertovega najlepše in je napravilo najgloblji vtis. Kongresisti so pa po ogromni večini pokazali, da polagajo največjo važnost na verski pouk in vzgojo in ne odobravajo svobodomiselnih teorij v tem oziru. Vsi so ponovno naglašali, da je duhovnik najvažnejši faktor pri vzgoji zanemarljencev in kaznjencev in da dober duhovnik z ljubeznijo ter verskimi motivi reši to, česar noben drug ne more. Nazori g. Markovicha so ostali čisto osamljeni.

Ogledovanje zavodov.

Popoldne so si udeležniki VIII. skupščine Društva za prisilno oskrbo in vzgojo ogledali salezijanski zavod na Rakovniku, gluho-nemnico, deželno prisilno delavnico, Marijanišče in Lichtenturnski zavod ter zavod grofice Auersperg v Spodnji Šiški.

Na Rakovniku so sprejeli udeležence gojenci s svojo godbo, superior č. g. Kovačič jih je lepo nagovoril, nakar se mu je zahvalil predsednik dr. Hueber. Kongresisti so si ogledali vse prostore, spalnice, glasbeno dvorano, šolske sobe in gledališko dvorano, kjer so gojenci uprizarili operetni prizor: »Eno uro prosto!« Udeleženci so brez izjeme vsi pohvalili na najmodernejši način opremljeni zavod, sistem vzgoje, šolski napredek, (zlasti lepe rižbe, pisavo itd.), vesele in zadovoljne obraze gojencev in strokovnjaki so vsi označili način salezijanske vzgoje zanemarljene mladine za vzoren. — V gluho-nemnici sta sprejela kongresiste deželni predsednik baron Schwarz in kurator marquis Gozzanni. Tudi tu so udeleženci dobili najboljši vtis tako o uredbi zavoda samega kakor o učnih uspehih pri gojencih ter gojenkah. — V deželni prisilni delavnici je sprejel udeležence kongresa deželni odbornik grof Barbo, ravnatelj zavoda Poljanec, zdravnik dr. Pogačnik, kurat Šega, kontrolor Pavločič. Lep red, delovni sistem in različne naprave v tem zavodu so vse v polni meri zadovoljile. — Nato so se podali vsi v Marijanišče, ki ga niso mogli zadosti prehovati: nežna skrb č. sester, ki se kaže pri težavni vzgoji sirot, učni uspehi, zračni prostori, vzorna gospodinjstva šola, ekonomija itd., vse je našlo soglasno pohvalo; gojenci sami so napravili najboljši vtis na goste, č. g. prelat Kalan, ki zavod vodi, in redovnice, ki deco nadzorujejo, uče in negujejo, se morejo ponašati z delom krščanske ljubezni, kakor jih ni veliko. Strokovnjaki, gg. N. Hueber, Huemer, dr. Krodemanschu, Schubert in Kranner so dejali, da niso v Ljubljani pričakovali toliko vzor-zavodov za mladino, Marijanišče pa da je sijajen zgled, koliko more napraviti za sirote in ubožne dijake ljubezen Cerkve. Enako so pohvalili Lichtenturnski zavod, v Spodnji Šiški pa delo plemenite grofice Gabriele Auer-sperške.

Danes so udeleženci VIII. skupščine avstrijskega društva za prisilno oskrbo in vzgojo že zapustili Ljubljano. Odnegli so iz nje najboljši vtis in se prepričali, da je naša majhna dežela v socialnem oziru tudi glede skrbi za mladino na taki stopnji, na kakršni niso marsikateri večje.

Okrožna prireditev Orlov v Preski.

Okrožje št. Vid - Vič je imelo preteklo nedeljo letošnjo svojo okrožno prireditev v prijazni Preski, ki si je nadela za ta dan praznično obleko. Izborni urejeni in delavni pripravljani odbor v Preski, je gledal ta dan lahko s ponosom na sadove svojega dela. Nič manj pa naši Orli. Opoldne, ko je privozil vlak v Medvode udeležence slavnosti, je sicer gromelo in lilo kakor iz škafa, kar pa naših fantov ni niti najmanj ustrašilo. Orli iz št. Vida, Ježice, Viča, Šmartna pod Šmarno goro, Dobrovo, Iga, Brezovice so prišli že opoldne. Na kolodvoru jih je sprejel domači oddelek z godbo iz Domžal. Pred društvenim domom v Preski jih je pozdravil najprej domači župnik č. g. svetnik Brence, kateremu se je zahvalil za pozdrav in sprejem predsednik okrožja č. g. župnik Zabret. V imenu občine je pozdravil goste gospod župan Šusteršič, odgovarjal mu je v imenu Z. O. njen podpredsednik brat Podlesnik. Dekleta pa so obsule fante s cvetjem. Popoldne je bilo najlepše vreme. Krog idealno ležečega, lepo prirejenega telovadišča, se je že pred začetkom te-

lovadbe zbrala ogromna množica gledalcev. Ob tretji uri so prikorakali še bratje iz Škofje Loke in Stare Loke, 36 po številu, tako da smo našli vseh uniformiranih Orlov 110. O javni telovadbi sami ne bomo obširno poročali. Povdarjamo samo eno: nastop je pokazal, da je okrožje močno tudi v tehničnem oziru, za kar gre zasluga brezdvomno vrlemu okrožnemu načelniku bratu Zavodniku. Koncem telovadbe mu je poklonila gđč. Žagarjeva šopek in v navdušenem govoru slavila pomen organizacije. Bratje telovadci pa so dvignili svojega načelnika na rame in mu priredili burne ovacije. Pri prostih vajah in pri orodni telovadbi je nastopilo 64 članov. Občinstvu je zlasti ugajala orodna telovadba, ki je pokazala velikansk napredek pri telovadcih posameznih odsekov. Nekaj posebnega so bile tudi lepe in eksaktno izpeljane skupine. Burno pohvalo je žel naraščaj za svoje lepe vaje s praporci. Nastopilo je 132 dečkov. Po telovadbi se je razvila veselica. Pri liberalnih prireditvah je ta del višek in vse. Pri vseh naših prireditvah pa lahko opazujemo veliko razliko med našimi in nasprotnimi veseliciami. Tam samo žrtje in popivanje, pri nas pa neprisiljena, trezna zabava. Ko pa zatrobi rog — in to nikdar pozno — pa se začno Orli zbirati in mirno se razdele in poslove čete na poti proti domu. Seboj pa odnesejo vesele spomine. Tudi ta dan bo ostal vsem udeležencem v lepem spominu. Saj so pa tudi domačini tako preskrbeli, da je bil res lep dan. Hvala jim! Hvala posebej veleč. g. svetn. Brenetu, vzorni gđčni. učiteljici Vidrovi, g. Peternelu in celomu pripravljalnemu odboru! Na zdar!

Državni zbor.

PRORAČUNSKA RAZPRAVA.

Dunaj, 14. rožnika 1910.

Italijanska fakulteta.

To vprašanje je Damoklejev meč, ki visi nad vladno večino. Italijanski poslanci preté, da v tretjem branju glasujejo proti proračunu, ako do četrtka zvečer ni zagotovljena italijanska pravna fakulteta. Vlada pa se še vedno odločno upira Trstu kot sedežu italijanske vis. šole. Ker pa večina nemških poslancev odklanja Dunaj, je vlada v veliki stiski. Včeraj se je govorilo, da vlada obsedi med dvema stoloma in preti z demisijo. Zato merodajne osebe stikajo glave, kam bi prenesli novo gnezdo italijanske irendente. Eni priporočajo Gorico, drugi Rovered, tretji Akvilejo, neki šaljivec otok Pelagozo.

Ministrski predsednik boža italijanske poslance kot skrben oče nemirne otroke. Včeraj je v zbornici tolažil Italijane, da jim vlada na krožniku ponuja pravno fakulteto. Samo ena težava je, ker povsod odklanjajo gostoljubnost napram Italijanom. A te težave vlada doslej še ni premagala. Upa, da do četrtka dobi večino za posredovalni predlog. In ta je: Italijanska pravna fakulteta se ustanovi na Dunaju, kjer naj začasno ostane štiri leta. Pozneje se zopet zakonitim potom premesti na italijansko jezikovno ozemlje. Čez štiri leta torej naj si takšna vlada ubija glavo, kam prenese to visoko šolo. Italijanski poslanci iz Primorja seveda niso zadovoljni s tem kompromisom. Udali pa se bodo, ako ne more biti drugače. Sklenili so za danes, da glasujejo v tretjem branju proti proračunu, ako do četrtka ne dobe zagotovila svoji zahtevi.

Naš »Slovenski klub« je v današnji seji sklenil, da se po deputaciji udeleži grunvaldske slavnosti v Krakovu in brzojavno pozdravi bosenski sabor povodom jutranje otvoritve. Obenem je klub naročil parlamentarni komisiji, da še v teku današnjega dne s parlamentarno komisijo jugoslovanskega kluba določi taktiko v vprašanju italijanske pravne fakultete. O stališču nasproti temu vprašanju ni niti govora več. Skupna »Narodna zveza« je že lani določila jasno stališče, ki je za »Slovenski klub« nepremagljivo.

Podrobna razprava.

Sinoči po deveti uri je bila končana splošna razprava o proračunu. Začetkom današnje seje se je vršilo glasovanje o tem, ali zbornica preide v podrobno razpravo. Ker je bilo samo iz »Slovanke Jednote« odsotnih nad 30 članov in tudi več soc. demokratov, je zbornica z 214 glasov proti 189 sklenila prehod v podrobno razpravo. Ko bi torej bili vsi opozicijski poslanci na svojem mestu, kar je njihova dolžnost, doživeli bi danes krizo. Tako pa ropota voz dalje do prihodnje postaje. V razpravi je prva skupina proračuna. Važno glasovanje bode zopet o dispozicijskem zakladu. Govorniki so bili danes za vse štiri skupine izžrebani. Na vrsto pride več slovenskih poslancev. Si-

cer pa razprava vzbuja jako malo pozornosti. Posamezni govorniki se sučejo okoli domačega vaškega zvonika.

Toča.

V današnji seji sta poslanca Pišek in dr. Benkovič nujno predlagala državno podporo po toči poškodovanim posestnikom v Teharjih.

Jugoslovanski edini.

14. t. m. popoldne se je na povabilo »Slovenskega kluba« vršila skupna seja parlamentarnih komisij »Slovenskega kluba« in »Saveza južnih Slavena«, da se razjasni, kakšno stališče zavzemajo jugoslovanski poslanci glede vseučiliškega vprašanja, kar je bilo potrebno, ker so se zadnji čas v javnosti čedalje bolj utrjevale vesti, da hodijo v tem oziru nekateri posebna pota. V tej seji, ki so se je udeležili poslanci dr. Šusteršič, Korošec, Povše, Gregorčič, Grafenauer, Ploj, Laginja, Hribar in Tresič se je naglašalo, da je v vseučiliškem vprašanju neobhodno potrebna edinost in da se imajo Jugoslovani držati znanega sklepa »Narodne zveze«. Oba jugoslovanska kluba sta trdno odločena preprečiti sprejetje vladne predloge o laški fakulteti, ako vlada obenem ne reši vprašanje slovenske fakultete v Ljubljani in ne pripozna zagrebških izpitov, zoper Trst pa so jugoslovanski poslanci brezpogojno.

Predsedstvu bosanskega sabora

Je poslal dr. Šusteršič v imenu »Slovenskega kluba« sledečo brzojavko: »Slovenski klub« v državnem zboru pošilja bratske pozdrave bosanskohercegovskemu saboru, izražajoč iskrene nade, da Bog blagoslovi vaše rodoljubno delo v blagor domovine. Bog živi najmlajši sestri in v krogu jugoslovanskih zemljah habsburške monarhije, Bosno in Hercegovino! Živeli narodni zastopniki! — Dr. Šusteršič.

Novice z Balkana.

Sporazum balkanskih držav.

Obisk turškega prestolonaslednika v Belgradu in Sofiji je imel namen, udejstvovati idejo zblizanja balkanskih držav. Da se tozadevno resno dela, ni nikaka tajnost; vprašanje je le, koliko se je z obiskom turškega prestolonaslednika doseglo in v koliko so sporne stvari odstranjene in izglajene. Med Srbijo in Turčijo izgleda, kakor da so difference med njima poravnane in da sporazumu ni ničesar na poti. To dokazuje tudi pisanje srbske poluradne »Samouprave«, ki pravi, da bo vprašanje o balkanski zvezi kljub vsem zaprekam v kratkem času gotovo rešeno. Enako se je tudi izjavil turški zunanji minister Rifat paša, ki je spremljal Jusufa Izedina na potovanju v Belgrad in Sofijo, samo da je naglašal, da bo sporazum v početku le na gospodarskem polju. Kakor poroča belgrajski »Dnevni list«, je Rifat paša sporočil srbski vladi ob priliki svojega bivanja v Belgradu, da bo Turška v najkrajšem času začela s trasiranjem svojega dela železniške proge Donava-Jadransko morje. V zvezi z balkanskim sporazumom bo tudi obisk bolgarskega kralja Ferdinanda v Belgradu, ki bo še ta mesec. Srbski prestolonaslednik bo posetil za časa vseslovenskega kongresa Sofijo, kjer bo ostal tri dni, potem pa odpotoval v Carigrad, kjer bo posetil sultana.

Balkanska zveza.

Belgrad, 15. junija. Včerajšnji »Dnevni list« prinaša brzojavko iz Sofije: Turški zunanji minister Rifat paša se je izjavil, da mora po obiskih turškega prestolonaslednika v Belgradu in Sofiji odkrito reči, da ni ustanovitvi balkanske zveze pod turško hegemonijo ničesar na poti. Za balk. zvezo so odločilni faktorji v Belgradu, Sofiji in Carigradu. Zveza bo v začetku sklenjena na gospodarskem polju in šele v poznejšem času se bodo izvršile med zavezniki vojaške koncesije. List napoveduje uradni komunikacije, ki bo potrdil ustanovitev balkanske zveze.

Potovanje bolgarskega carja v Srbijo. Belgrad, 15. junija. Pogajanja med belgrajskim in sofijским kabinetom glede na uradni obisk bolgarskega kralja v Srbiji so končana. Kralj Ferdinand bo dospel uradno v Belgrad, vrnil bo obisk srbski prestolonaslednik Aleksander, ki bo za časa vseslovenskega kongresa v Sofiji tri dni gost bolgarskega kralja.

Demisija srbske vlade.

V soboto je srbski ministrski predsednik Nikola Pašić podal kralju Petru demisijo svojega kabineta, kar ni nihče pričakoval. To pa tembolj, ker

se uradno kot vzrok demisije navaja neresne stvari. Uradno se trdi, da se je vlada prepričala, da ne more delovati dalje s sedanjo skupščino, ker so nekateri ugledni člani vladne večine pri pretresanju načrta in premembne volivnega reda glasovali proti vladi. Bržkone bo došlo samo do rekonstrukcije kabineta, a jeseni se bodo razpisale nove volitve.

Rekonstrukcija srbskega kabineta.

Belgrad, 15. junija. Ker kralj ni sprejel demisije celotnega kabineta, so se poostriili odnosi med ministrskim predsednikom Pašićem in policijskim ministrom Ljubo Jovanovićem ter naučnim ministrom Jovanom Zujšvićem. Da se izogne splošni ministrski krizi, je ministrski predsednik Pašić izjavil kralju, da ostane na čelu vlade samo v slučaju, ako se za naučni in policijski portfelj imenuje druga ministra.

Spor med starimi in mladimi radikalc.

Belgrad, 15. junija. Med starimi in mladimi radikalc je nastal zopet nov konflikt. Vzrok sporu je vladna predloga glede na tiskovni zakon. Medtem ko zahtevajo stari radikalc, naj se sprejme v zakonski načrt, da je kaznjivo sramotjenje članov kraljeve družine in inozemskih vladarjev po časopisu, zahtevajo mladi radikalc, naj ostane kritika tudi kronanih glav v časopisu svobodna. Ker ni pričakovati, da bi se konflikt mirno rešil, označujejo mladi radikalc načrt tiskovnega zakona kot točko, ki onemogočuje nadaljni obstoj koalicijskega ministrstva.

Dnevne novice.

+ **Spored seje širšega odbora »Slovenske Straže« v sredo, dne 22. junija** v posvetovalnici K. T. D. v Ljubljani: Popoldne od 9. do 1. ure: 1. Poročilo načelnstva; 2. poročilo »Trgovskega odseka«; 3. referat o snovanju knjižnic; 4. poročila odborn. iz Koroške, Štajerske, Goriškega in Tržaškega. — Popoldne od 2. do 5. ure: 1. Poročilo o pripravah za ljudsko štetje in 2. slučajnosti.

+ **Na dan podružnice »Slovenske Straže«** Doslej je naznanjena osrednji pisarni »Slovenske Straže« ustanovitev naslednjih podružnic »Slovenske Straže«: 1. Osrednja moška podružnica v Ljubljani. — 2. Osrednja ženska podružnica v Ljubljani. — 3. Dunaj. — 4. St. Ilj. — 5. Vipava. — 6. Kronberg. — 7. Sv. Ivan pri Trstu. — 8. Trnovo na Notranjskem. — 9. Krka pri Zatičini. — 10. Šmartno pod Šmarno goro. — 11. Kamnik. — 12. St. Vid pri Vipavi. — 13. Velikovec in okolica. — 14. Makole. — 15. Celje. — 16. Črnomelj. — 17. Homec. — 18. Cerkno. — 19. Ljutomer in okolica. — 20. Kranj. — 21. Hotederšica. — **Tudi vse druge slovenske župnije na dan s podružnicami!** Vse potrebno pri vladi preskrbi pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani, kateri naj se pošlje 2 K 20 vin. za koleke. Podrobni podatki se dobe v oklicu, ki je izšel v »Slovenču« v petek dne 10. t. m. **Prosimo, da se naznanila o ustanovitvi podružnic osrednji pisarni nemudoma pošljejo!** Čas hiti — zato je nujno treba, da nikjer ne odlašajo s pripravljalnimi deli za 10. julij!

+ **Tako se dela!** — **Za vzor vsem našim župnijam!** Iz Hotederšice pri Logatcu piše osrednji pisarni »Slovenske Straže« g. Ivan Petkovšek ml.: »Zgoraj podpisani sem sklical na 12. t. m. skupno sejo vseh odborov naših društev in odsekov ter zastopnikov občine z g. županom in dvema svetovalcema, kjer smo soglasno sklenili ustanovitev podružnic S. S., obenem pa določili natančen spored slavlja 10. julija. Naj ga na navedem. 9. julija zvečer ob 9. uri odhod z lampijončki iz društvenih prostorov h kresu. Ko se zažge kres, se, če le mogoče, strelja s topiči, iz cerkve zadoni pritrkavanje zvonov. Kres je združen z umet. ognjem, petjem in govorom. — 10. jul. Ob 9. uri slovesna sv. maša s cerkvenim govorom o sv. Cirilu in Metodu. Sv. maše se udeležijo skupno vse naše posvetne in cerkvene organizacije, kakor tudi gospodarske in občinski odbor. Ob 1. uri popoldne ustanovni občni zbor podružnice S. S. Ob 3. predavanje, petje in igra »Slovenska apostola«. Z Bogom za narod! — Naj se povsod dela po tem vzorcu. **Kjer ni bilo sestankov 12. t. m., naj se povsod vrše organizatorični sestanki vsaj prihodnjo nedeljo, 19. t. m.!**

+ **Himna »Slovenski Straži«** je izšla in se dobiva v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani po 20 vinarjev izvod.

+ **Nemci žgo kresove po naših gorah.** Podružnici »Südmarke« v Celovcu in Beljaku sta izdali oklic, naj

Nemci 23. t. m. ob 9. uri zvečer zažgo po vseh koroških gorah in hribih kresove: »Sonnwendfeier«. Naš odgovor naj dobe z našimi pripravami za »Slovensko Stražo«.

+ **Pet različnih vrst narodnih kolekov v korist obmejnih Slovencev** bo razpečavala od prihodnje sobote naprej pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani. Koleki: Slomšek, Einspieler, Slovensko dekle, St. Ilj, Slovenska zemlja so po 2 vinarja, prekupovalcem, društvom 20 odstotkov popusta. Naj ta kolek takoj naroče naši somišljeniki, naša društva, posojilnice, župni uradi, županstva! **Dne 10. julija povsod razpečavajte narodne koleke v korist obmejnih Slovencev in v ta namen koleke že sedaj naročajte, da se pisarni preveč dela naenkrat ne nakuplji.** Na naročila brez denarja se ne more ozirati.

+ **Nastop goriških Orlov v Podgori** v nedeljo dne 12. t. m. se je izvršil dobro. Prišlo je okrog 120 Orlov v kroju, telovadilo jih je okrog 90. Prišlo pa bi bilo nad 170 Orlov, da ni goriško okrajno glavarstvo na ljubo liberalcem prepovedalo dornberskim Orlom udeležiti se izleta v kroju, akoravno imajo Orli od namestništva dovoljenje za uniformo v rokah. To je škandal, o katerem bomo še govorili!

+ **Klavrne liberalne veselice na Goriškem.** Liberalno kolesarsko društvo »Danica« je 12. t. m. priredilo dirko in ples. Metodarska podružnica v Gorici je priredila tudi ples. Vse skupaj pa je bilo precej klavrno. Niti plesi ne vlečejo več.

+ **Temeljito se je blamiral** v plenarni seji državnega zbora 14. t. m. dr. Masaryk, ki je v polemiki z dr. Myslivcem navajal bibliške citate glede zakona, ki jih Masaryk ne razume in zamenjuje ter sploh ne pozna ne teksta ne konteksta. Dr. Myslivec ga je sijajno pobil in pred vso zbornico tako blamiral, da se bo dr. Masaryk premislil še kdaj citirati tekste, ki jih ne pozna.

+ **Železniška zveza z Dalmacijo.** »Neue Freie Presse« prinaša iz Budimpešte poročilo, da so gotovi krogi, ki so glede na važne železniške zveze odločilni, nasprotni železnici iz Ogulina v Knin, kakor je bilo določeno v pogodbi. Proga Ogulin-Knin bi bil podaljšek projektovane belokranjske železnice. Omenjeni krogi se zavzemajo za železniško zvezo čez Novi. Od Novega na bosensko-hrvaški meji naj bi se naredila zveza ogrskih državnih železnic po dolini Une s Kninom v Dalmaciji. Ta proga bi bila za 70 km krajša kakor Ogulin-Knin. Tako poročilo v »Neue Freie Presse«, kateri seve prepuščamo tudi vso odgovornost.

Velika manifestacija na Sv. Gori pri Gorici. Dne 3. julija priredi naša krščansko socialna organizacija na Goriškem veliko manifestacijo na Sv. Gori. K tej slavnosti naše goriške organizacije vabimo tudi sosednja kranjska društva. Iz Ajdovščine bo Vipavce vozil poseben vlak. Društva, ki se mislijo udeležiti te slavnosti, naj to nemudoma naznani »Slov. kršč. soc. zvezi« v Gorici. V naznanilu naj bo natančno povedano: 1.) koliko članov društva se udeleži slavnosti? 2. S katerim vlakom in kdaj pridejo? 3.) Koliko kosil naj se naroči in kje: a) na Sv. Gori ali b) v Solkanu? — Zbirališče ob pol 6. uri zjutraj pred državnim kolodvorom v Gorici. Odhod ob 6. uri. Procesija se prične pod stopnjicami. Ob 8. uri na Sv. Gori govor, peta sveta maša in sveto obhajilo. (Spoved naj se po možnosti opravi doma.) Po sv. maši manifestacijski shod, na katerem govori dr. Krek. Po zborovanju kosilo (na Sv. Gori ali v Solkanu). Ob 3. uri popoldne v Solkanu blagoslov. Ob 4. uri javna telovadba Orlov. (Proste vaje, orodna vaje, moreška.) Veselica. — Zeleti je, da društva pridejo z zastavami. To morajo pravočasno naznani politični oblasti.

— **Letošnja bogata košnja.** — **Kaj vse računa delavcem podjetnik v Gruberjevem prekopu.** Od vseh nam poznanih krajev se čuje o letošnji izvanredni bogati košnji, zlasti se pa v tem odlikuje letos ljubljansko barje. Tu bo letošnje leto toliko sena, da eni ne bodo vedeli kam z njim. Po nekaterih parcelah je tako visoka trava, da se odrasle ni kosci ne vidijo iz nje. Prošli teden smo čuli, da so imeli na Gorenjskem v Kranju v ti zadevi neko stavo. Nekdo je trdil, da ima 60 cm visoko travo, drugi pa so mu zanimali, a stavo je vendarle dobil prvi, ker trava je bila visoka 80 cm. Ko smo Barjani to čuli, smo se temu smejali in nalašča smo jo šli merit kar od kraja in visoka je bila 1 m in 90 cm, reci en meter in 90 cm. To pa ni le na enem kraju, temveč z malimi izjemami po vsem barju ter je celo po nekaterih bolj gnojnih parce-

lah visoka nad dva metra! Letošnja bogata košnja bo odtehtala za zadnji slabi letini 1908 in 1909, le vreme je sedaj zadnje dni jako neugodno za sušiti. Mnogo je že sedaj po barju odkošene trave, kjer se že več dni namaka. Ako se vreme kmalu ne izvedri, se bo sena mnogo pokončalo. Tudi druga setev in sadeži do sedaj na barju prav lepo kažejo. Bog nas varuj le povodnji kajti, če se bomo zanašali na poglabljanje Ljubljani, bomo še dolgo čakali, ker to delo jako polzevo napreduje, ker delavci vedno zapuščajo to delo vsled raznih prikrajšanj pri plači. Ta podjetnik ima delavce večinoma tudi na hrani ter jim pri tem vse zaračuna: od žlice na teden 4 v, od skleda 6 v itd., sploh od vse priprave za kuhno, tako, da jim za plačilni dan ne preostane nič. Je-li ni tu nikakega nadzorstva?

— **Izlet na žalostno goro pri Preserju** priredi jutri, v četrtek ob 1. uri popoldne odbor ljubljanske ljudske in dijaške kuhinje. Vabijo se tem potom k udeležbi vsi p. n. člani in tudi vsi drugi prijatelji tega društva. Odhod z večernim vlakom ob 6. uri ali pa po Ljubljani, če bo zadostno število prijavljenec.

— **Društvo za varstvo otrok in oskrbo mladine** za sodni okraj Kranj, ima dne 20. t. m. ob četrti uri popoldne v sodnem poslopu v Kranju soba št. 8 izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu je razgovor o pristopu društva k deželni zvezi društev za varstvo otrok in oskrbo mladine. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

— **Cesar na mednarodni lovski razstavi v kranjskem oddelku.** Ko je včeraj cesar posetil mednarodno lovsko razstavo, so ga sprejeli v kranjskem oddelku: knez Hugon Windischgraetz, grof Karol Wurmbrand, grof Jožef Hardegg, grof Traun, slikar Dombrowski, Nikolaj Szailer in gosp. Holzwart. Najprej so mu pokazali razne slike, potem jelena, ki ga je ustrelil cesar Maksimilijan, in prve gamse rajnega prestolonaslednika. Z velikim zanimanjem je opazoval cesar lovsko suknjo cesarja Maksimilijana, ki jo je raztrgal na lovu jelen, kakor tudi sliko lova cesarja Karola VI. Ko je zapustil cesar kranjski oddelk, je dejal: »Ta razstava je res zelo lično aranžirana.« Znamenita pohvala za kranjske lovce.

— **Razpisane učiteljske službe.** V postojnskem šolskem okraju: nadučiteljsko mesto na trirazrednici v Št. Petru in na enorazrednici v Podstenju učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 4. julija t. l.; na enorazrednici v Zalem logu (okraj Kranj) učiteljsko in voditeljsko mesto v stalno nameščenje do 15. julija t. l. S to službo je združen tudi pouk na ekskurendni šoli v Davči, zategadelj se bo oziralo predvsem le na moške prosilce. Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Hotederšici (okraj Logatec) v stalno nameščenje do 6. julija t. l. znova s pristavkom, da veljajo dozdaj vložene prošnje tudi za ta razpis. — V postojnskem šolskem okraju nadučiteljsko mesto na dvorazrednici na Premu in učiteljsko mesto na enorazrednici v Koritnicah do 9. julija t. l. v stalno nameščenje.

— **Pismena matura** na novomeški gimnaziji se je vršila minoli teden od srede do sobote. Pisalo jo je 16 maturantov, 14 rednih dijakov, 1 privatist in 1 eksternist in sicer so dobili iz slovenskega jezika naslednje naloge: 1.) »Napoleon I. in Avstrija«. (Zgodovinska slika dogodkov pred 100 leti.) 2.) »Vpliv tehničnih iznajdb najnovejšega časa na razvoj modernih, državnih in socialnih razmer«. 3.) »Zgodovinski pomen latinskega jezika in slovstva«. V nemškem jeziku so pisali: 1.) »Österreich im Völkere Kampfe mit Napoleon I.« 2.) »Das Alte stürzt, es ändert sich die Zeit — und neues Leben blüht aus den Ruinen«. (Tell.) 3.) »Es gibt nur ein Glück: die Pflicht, — nur einen Trost: die Arbeit, — nur einen Genuss: das Schöne«. Iz grškega so predstavljali Sophokles: Aias 470—530, iz latinskega Suetonius Tranquillus: Divus Claudius cap. XLI—XLV. — Ustmena matura se prične 2. julija popoldne. — Koliko časa bodo dijaki še morali obiskovati prostore tega že napol razpalega poslopja? Zahteva po novem poslopu je že zopet popolnoma zaspala. Prostor, namenjen za novo gimnazijo, je občina letos parcelirala in ga dala v najem.

— **Novi župan na Čatežu.** Pri včerajšnji volitvi župana je bil izvoljen županom na Čatežu ob Savi pošten in odločen mož Andrej Spilek, posestnik na Prilipah, kar seve nekaterim ni všeč, ker je zvest pristaš naše ljudske stranke. Bog ga živi!

— **Nesreča z avtomobilom.** Poroča se iz Spod. Dravograda, da je 7. t. mes. povozil z avtomobilom stavbenik Eg-

genberger iz Celovca pri Sv. Boštjanu šestletnega dečka Lovrenca Močnika iz Spod. Dravograda. Deček je umrl v bolnišnici v Slov. Gradcu. Eggenberger je daroval starišem ponesrečenega dečka 4000 K.

— **Razpisana zgradba mostov.** Deželna vlada je razpisala zgradbo betonskoželeznih mostov: 1. čez potok Presečnik; stroškovnik 11.000 K. 2. za potok Mlinca; stroškovnik 12.000 K.

— **Pogrešajo v Idriji** od 7. junija 23letnega Janeza Tratnika. Šel je popoldne tega dne od doma ter se ni vrnil dosedaj. Boje se, da se mu je zmedlo ter si je utegnil kaj zlega narediti.

— **Važna iznajdba za mlatilnice.** Kar dandanes kmetu največ skrbi povzroči in ga največ stane, je delo. Ne samo, da je delavska moč v ceni zelo poskočila, ampak, kar je še hujše, da pogosto ni mogoče dobiti za nujna in dolgotrajna dela dovolj delavcev, kakor n. pr. za mlačev z cepmi. Veliko posestnikov je radi tega že si omislilo ročne mlatilnice ali še boljše za gepelj. Vsako leto pa čitamo po časopisih: pri tem posestniku je mlatilni stroj odtrgal delavcu roko, pri drugem mu zmečkal prste in tako enako. Takšna nesreča zadene seveda najhujše poškodovanca, pa tudi delodajalec je pri tem prizadet. Nekaj mu že vest očita, da je več ali manj sokriv nesreče in ima še pota, sitnosti in stroške. Pogosto je gmotno oškodovana tudi občina, katera je primorana potem skrbeti za takega pohabljenca. Dva uradnika trdke »Merkur Majdič, Celje«, gg. Zamuda in Vivoda, iznašla sta pripravo, katera se da pritrditi na vsak mlatilni stroj, katera vsako takšno ponesrečenje za brani in onemogoči. Izdeluje je znani ključavničarski mojster gospod Rebek v Celju, na katerega se lahko vsak obrne v tej zadevi za potrebna pojasnila. Skoraj gotovo bode politična oblast zapovedala, naj se uvede ta res potrebna in koristna iznajdba, katere patent je že naznanjen.

— **Valerijan Pribečević škof?** Listi poročajo, da hoče srbska samostalna stranka, ki ima absolutno večino na sedanjem srbskem cerkvenem zboru, Valerijana Pribečevića, profesorja v srbskem duhovnem semenišču v Karlovcih, izvoliti za temešvarskega škofa ter mu na ta način povrniti trpljenje dolgega zapora radi veleizdaje.

— **Novo mednarodno gledališče na Cetinjah** so odprli minoli četrtek. Slavnostni govor je imel knez Nikola. Kot prva predstava je bila igrana knezova »Balkanska carica«.

— **Samoumor v Pulju.** V Pulju si je danes s svojim bodalom v trenutku duševne zmedenosti končal svoje življenje 35 let stari Josip Schaner, strojni poslovođa vojne ladje »Zenta«.

— **Obesil se je** 9. t. m. dopoldne v podstrešju 34 let stari posestnikov sin Franc Urbanija v Svinjah, občina Moravče. Urbanija je bil prej v Ameriki ter je poslal svoji mamehi precej denarja, ki ga je pa zapravila. Ko se je Urbanija vrnil, se je sprl z mameho in prišlo je celo do pretepa. Kmalu potem so se pokazali pri Urbaniji znaki norosti. V zadnjem tednu se je že večkrat poizkušal umoriti.

— **Trojčki.** Iz Žirov se nam poroča, da je v Jarčji dolini povila neka 20 let stara mati trojčke, ki so vsi popolnoma zdravi. Krstili so jih na Alojzija, Vekoslava in Albana, da bodo imeli vsi trije en dan svoj god, namreč 21. junija.

— **Dedščine in zavarovalnine v Ameriki.** Večkrat se dogaja, da morajo v Avstriji živeči dediči in sorodniki izdati pooblastilo, če hočejo priti v posest premoženja oziroma zavarovalnine v Ameriki umrlih ali ponesrečenih sorodnikov. Kaj rado se pa pri tem zgodi, da se izdado taka pooblastila popolnoma tujim in neznanim osebam, vsled česar se čisto vsa stvar silno zavlačuje in končno še le prerado nima za dediče povoljnega uspeha. Najbolje je, da se vsaka taka zadeva izroči c. in kr. konzularnemu oblastvu dotičnega kraja, kajti ta oblast najboljše zamore zastopati interese dedičev in sorodnikov. Kadar pa se izda kako tako pooblastilo konzularnemu oblastvu, se morajo izrecno vsa prejšnja, drugim osebam izdana pooblastila preklicati in razveljaviti. — Treba je torej tudi v tem oziru posebne previdnosti, da se pride do zaželenih uspehov.

— **Odlikovanje.** Goriški rojak gospod Fr. Munič iz Sv. Lucije, ravnatelj javnih klavnic na Reki, je dobil od cesarja križec viteškega reda Franc Jožefovega za svoje izvanredne sanitarne in higijenične zasluge.

— **Zaradi poverjenja.** Avgust Golob iz Solkana, knjigovodja trdke Tabaj v Gorici, se je sam javil pri sodniji, ker si je prisvojil precejšnji znesek denarja, ki je bil last trdke.

— **Tiskovna pomota.** v notico »Tako se delac se je urinila tiskovna pomota: Kresovi se žgo v predvečer praznika sv. Cirila in Metoda dne 4. julija zvečer in ne 9. julija in to po soglasnem sklepu vseh naših organizacij. Tudi somišljenik iz Hotederšice je pravilno zapisal, zmotil se je črkostavec.

Štajerske novice.

— **Novi djakovski škof med Slovenci.** Pri sv. Jožefu nad Celjem se mudi za nekoliko dni prevz. vladika dr. Ivan Krapac, škof djakovski, ter se priporoča molitvi pobožnih Slovencev, katere iskreno ljubi.

— **Zaupni sestanek Jugoslovanske Strokovne Zveze v Celju** dne 19. t. mes. se gotovo vrši; na sestnaku bosta govorila poslanca dr. Benkovič in Gostinčar. Pričakuje se udeležbe iz cele Spodnje Štajerske, kdor ni prejel povabila in se smatra zaupnikom naj pride kar v Celje in se predstavi sklicatelju dr. Ivanu Benkoviču. Shod se vrši v hotelu Teršek ter se prične točno ob pol deseti uri. Položil se bode temelj delavski organizaciji, ki se mora razpresti po celem Štajerskem.

— **Zeta je ubil.** Pred mariborskim porotnim sodiščem je bil soglasno oproščen 70 let stari Matija Bogav, ki je ubil v jezi svojega zeta Matija Evreka v št. Lovrencu na Dravskem polju zaradi njegove lahkomišljenosti.

— **Mlad morilec.** Pred mariborskim porotnim sodiščem je bil 14. t. m. obsojen na tri mesece težke ječe 19 let stari viničarjev sin Jožef Horvat iz Kuhove pri št. Lovrencu v ptujskem okraju, ker je z nožem zabodel v pijanosti posestnikovega sina Franceta Vilčnika. Zgodilo se je to 1. maja, ko se je vršila v Polensaku instalacija novega župnika. Med mnogim ljudstvom, ki je prihitelo takrat v župnijo, sta bila tudi omenjena. Napila sta se v neki gostilni, potem pa sprla.

— **Aretacije v Ptuj.** V Ptuj so aretirali šefa velike graške trdke usnja Mayer & Biller Oskarja Mayerja in tovarnarja usnja Jožefa Pisicha, ker ju dolže goljufiji.

— **Skoro deset tisočakov poneveril** in v veselji družbi zažvižgal je 38letni bivši tajnik društva graških hišnih posestnikov Marhorčnig. — Bil je upravitelj dveh hiš in je imel nalogo iz pobrane najemnine vedno plačevati davke. A on davkov ni plačeval, ampak je denar zažvižgal v veseli družbi. Da bi pa stvar zakril, je ponaredil dve davčni knjižici. A sleparija se je odkrila in izkazalo se je, da je poneveril 8043 K. Pri obravnavi minolo soboto se je zagovarjal, da ga je rodbina nekega dekleta, ki ga je ljubil »izsesavala«. Obsojen je na deset mesecev ječe.

— **Med brivskimi pomočniki v Gradcu** je došlo do gibanja radi zvišanja plač.

— **Deželnošolski nadzornik Leopold Lampl** gre v pokoj, njegov naslednik bo baje deželnošolski nadzornik Rob. Klauer iz Trsta.

Na vseh slovenskih gorah in hribih, na vseh točkah, ki so vidne daleč na okolu, naj se zasvetijo 4. julija ob 9. uri zvečer naši kresovi!

Pripravljajte se povsod za manifestacije 10. julija. Že sedaj nabirajte člane za svojo podružnico „Slovenske Straže“!

Telefonska in brzojavna poročila.

ATENTAT NA GENERALA BARONA VAREŠANINA.

Sarajevo, 15. junija. Ko se je danes peljal deželni šef general baron Varešanin s svojim adjutantom od otvoritve bosenskega sabora v konak, je na poti nanj petkrat ustrelil iz revolverja socialni demokrat Bogdan Karajič, a ni zadel ne generala Varešanina, ne njegovega adjutanta. Napadalec je nato pomeril revolver nase in se ustrelil s šestim strelom. Bil je takoj mrtev. General Varešanin je nato s svojim adjutantom šel peš v konak.

VLADNA ZMAGA.

Dunaj, 15. junija. Tudi danes je vlada v parlamentu zmagala. Dobila je dispozicijski fond z 239 glasovi proti 212 glasovom. Od slovanske, socialno

demokracije in rusinske opozicije ni bilo pri seji 31 poslancev, vladna večina je pa znašala 27 glasov. Čehov in Jugoslovancev ni bilo pri seji 17, socialistnih demokratov 7, Rusinov 4. Italijani so tudi danes glasovali za vlado, proti vladi je glasoval od Italijanov le poslanec Pitacco. Od Jugoslovancev tudi danes ni bilo k seji Baljaka, Biankinija, Ivčevića, Perića, Vukovića. Nato je sledila debata o II. skupini proračuna, ki se pa vrši ob jako malenkostnem zanimanju.

ITALIJANSKA PRAVNA FAKULTETA IN PARLAMENTARNE STRANKE.

Dunaj, 15. junija. Danes ob 3. uri popoldne se zbere parlamentarna nemška narodna zveza. Pri njeni seji bo baron Bienerth priporočal, naj sprejme kompromisni predlog vlade za provizorično ustanovitev laške pravne fakultete na Dunaju. Danes bo v isti zadevi zbrana parlamentarna komisija čeških poslancev. Mnogo čeških državnih poslancev, razun agrarcev, se nagiba k temu, da bi se italijansko pravno fakulteto na Dunaju dovolilo in popolnoma pozablja, da je to slovensko vprašanje, pri katerem imajo Slovenci odločilno besedo, drugi Slovani pa dolžnost podpirati slovenske sklepe! V »Slovanski Uniji« je pa tozadevno needinost, samo češki agrarci so zvesti Slovincem.

ČEHI BOSENSKEMU DEŽELNEMU ZBORU.

Dunaj, 15. junija. Tudi češki klubi so poslali brzojavne pozdrave k otvoritvi bosenskega deželnega zbora.

ODLIKOVANJE NADŠKOFA STADLERJA.

Sarajevo, 15. junija. Najboljši odgovor na vsa zlobna poročila, kako je vladar nemilostljivo sprejel dr. Stadlerja in mu dal celo ukor, je odlikovanje, ki ga je sarajevski nadškof prejel včeraj, namreč fotografijo Nj. Veličanstva z lastnoročnim hrvaškim podpisom v dragocenem zlatem okvirju z briljanti.

KONCESIONIRANJE SODAVIČARSKE OBRTI.

Dunaj, 15. junija. V poslanski zbornici se je včeraj govorilo, da namestila vlada uvrstiti sodavičarsko obrt med koncesionirane ter čaka tozadevno samo še mnenja obrtnega sveta. Od strani zastopnikov obrtnega stanu se izraža bojazen, da se v slučaju koncesioniranja sodavičarske obrti zviša cena sodavode, zato se nameravajo upreti vladni nameri.

AVSTRIJSKI JEKLENI ZRAKOPLOV.

Dunaj, 15. junija. Včeraj je prišel odbor za zgradbo jeklenega zrakoplova k poslancu, stavbenemu nadsvetniku Güntherju. Odbor je javil, da imajo za zgradbo jeklenega zrakoplova nabranih že 180.000 K, potrebnih pa je 220.000 kron. Jekleni zrakoplov je iznajdba nekega mladega avstrijskega častnika. Zrakoplov, narejen iz jeklene pločevine, bo veliko bolj trpežen in bolj sposoben za vožnjo kot vsi dosedanjí sestavi.

Dunaj, 15. junija. V zbornici bo vloženo predlog, naj vlada da za jekleni avstrijski zrakoplov subvencije 100.000 kron.

HOFRICHTER.

Dunaj, 15. junija. Od kompetentne strani se poroča, da bo Hofrichterjeva obsodba v prihodnjih dneh objavljena. Dalje se tudi poroča, da niso izključena presenečenja. Z Hofrichterjevo afero je v zvezi tudi samoumor nekega vojaka v Lincu. Vojak je pobegnil in potem skočil v vodo. Bil je svoječasno uslužben v vili, kjer je stanoval Hofrichter, kot sobni slikar ter je menda pomagal Hofrichterju, da je dobil strup.

NOVA JEZIKOVNA POGAJANJA?

Praga, 14. junija. »Venkov« poroča z Dunaja, da se poizkuša od parlamentarne strani, sklicati za vsak slučaj nemško-češke konference, ki naj bi se eventualno vršile tudi brez agrarcev.

ZEPPELIN NA DUNAJU.

Berolin, 15. junija. Zeppelin bo nastopil svoje potovanje na Dunaj z zrakoplovom meseca septembra ter bo priplul na Dunaj oni dan, ko bo nemški cesar Viljem prišel na Dunaj čestitat cesarju k njegovi 80letnici. Pri tej priliki bo cesar Viljem sam razkazoval zrakoplov našemu cesarju.

VELIKE POVODNJI.

Dunaj, 15. junija. Vsled neprestanega deževja so nastale velike povodnji v avstr. alpskih deželah. Iz Solnograda poročajo o posebno velikih povodnjih, pota in mostove je voda razušila. O enakih opustošenjih poročajo iz Štajerske, Tirolske, Predarliske, posebno iz Feldkirchna, ki je večinoma pod vodo. V poplavljenih krajih poma-

ga vojaštvo. Vremenska opazovalnica naznanja še vedno nestalno, hladno vreme.

SILNO DEŽEVJE NA HRVAŠKEM. Zagreb, 15. junija. V zagrebški okolici in po celem Zagorju je bilo silno dežja in toče, ki je napravila veliko škode.

VELIKA VREMENSKA KATASTROFA NA ČEŠKEM.

Trutnov, 15. junija. Vsled nevihte in toče je uničena vsa žetev ter je tudi drugače mnogo škode. Včeraj je bila zopet močna nevihta. V Nemečkih Prusnicah je nastal velik požar, ki je uničil devet poslopij, kakor tudi mnogo zaloge.

NEVARNA ZNAMENJA NA JUGU.

Carigrad, 15. junija. Protigrški boj-kot se širi. Turška vlada ni hotela izdati pripoznalnice novoimenovanemu grškemu konzulu v Seresu. Poroča se, da je grška vlada med obmejno prebivalstvo v Tesaliji razdelila orožje.

POTRES.

Rim, 15. julija. Iz južne Italije prihajajo zopet poročila o potresih, ki so med prebivalstvom povzročili paniko.

Ljubljanske novice.

Ij **Občni zbor »Ljubljanec«** je danes ob osmi uri zvečer v dvorani »Rokodelskega Doma«, Komenskega ulice. Izvršujoči člani in članice ter gg. podpor-niki se vljudno vabijo k obilni udeležbi.

Ij **Krščanska ženska zveza** ima v petek 17. t. m. ob 4. uri popoldne predavanje v navadnem prostoru v Unionu.

Ij **Velika veselica na vrtu »Rokodelskega doma«** v nedeljo, dne 19. junija 1910. »Katol. društvo rokodelskih pomočnikov« uljudno vabi k vrtni veselici, ki jo priredi v nedeljo, dne 19. junija t. l., ob pol 5. uri popoldne na vrtu »Rokodelskega doma«. Spored: 1. Petje pevskega zbora »Katol. društva rokodelskih pomočnikov. 2. Šaljivi kupleti. 3. Šaljivi dvospevi in četverspevi. 4. Tamburanje tamburškega zbora »Katol. mladeniškega društva«. 5. Srečolov. 6. Šaljiva pošta. 7. Razna presenečenja. 8. Prosta zabava. — Vstopnina za osebo 30 h. — V slučaju neugodnega vremena bo veselica pri pogrnjenih mizah v dvorani in drugih prostorih »Rokodelskega doma«. — Odbor.

Ij **Odbor društva rokodelskih mojstrov**, ima v četrtek, dne 16. t. m. ob sedmi uri zvečer v Rokodelskem domu važno društveno sejo. Vsi gg. odborniki naj se seje zanesljivo udeležijo.

Ij **Za tehnika se je izdajal.** Začetkom tega meseca je bil aretovan 26letni brivski pomočnik Anton Kittler iz Karlovca, ker se je napačno zgasilil. Po prestani kazni pa je prosil pri nekaterih strankah podpore pod pretezo, da je ubojni tehnik. Pri neki vdovi se je izdal za sorodnika njenega pokojnega moža. Policija ga je bila zopet izsledila v neki gostilni v Kolodvorski ulici ter ga aretovala in izročila sodišču.

Ij **Zadruga krojačev** itd. ima izredni zadržni shod v nedeljo, dne 19. junija t. l., ob pol 10. uri dopoldne v vrt-nem salonu hotela »Ilirija«, Kolodvorske ulice.

Ij **Občinski svet ljubljanski** je imel včeraj kratko sejo. Vodi jo župan Hribar. ki pozneje odstopi predsedstvo podžupanu dr. Tavčarju. Vlado zastopa svetnik Kremenšek. Zapisnikarja Knez in Röthel. Župan povabi občinski svet na ustanovni shod »Češko - slovenskega kluba«, 18. t. m. ob šesti uri zvečer v »Mestni Dom«. Odbori se volitev odbora »Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva«. (Poroča dr. Triller.) Na znanje se vzame dopis »Kranjske hranilnice« glede odpovedi prostorov, ki jih ima v našem umetno - obrtno strokovna šola v hranilnični hiši. (Poroča dr. Triler.) Razprave se udeleži občinski svetnik Franchetti. Opusti se Suknjarska steza. Svet se proda Adolfu Reichu (123 m²) in Francu Schustru (60 m²) na predlog Kozakov za 8 kron m². Poročevalčev predlog (Lenče), naj bi se prodal m² po 10 K, je ostal v manjšini. Odkloni se ponudba Adele Weiseltlove za odkup stavbišča št. II. parcele št. 99/I. kat. občine Gradišče. Odkloni se prošnja »Ljubljanskega Zvona« za podporo 1000 K povodom belgrajskega obiska. Župan je v svojem poročilu navajal, da zadnje čase prirejajo društva izlete v Zagreb, v Benetke in drugod. Nima nič proti temu, in je to hvale vredno če nosijo stroške društva sama, toda občinski svet ne more dati ob takih prilikah podpor. Če bi jo enkrat dal, bi bilo mogoče, da bi hotelo kakc društvo poleteti v Peterburg ali Moskvo in bi zahtevalo od občinskega sveta podporo. (Splošna veselost. Najbolj se smeja župan sam.) Poročal je občinski

torradiografu „IDEAL“.	ex2.
------------------------	------

Zlate svetilke: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj krasno zobo-
statič. sred-
stvo

Seydlin & Co.
Ljubljana, Spital-Stritar. ul. 9

Dobri
povrač

Mladenič izučen trgovski pomočnik
vojaščine prost, s primerno
šolsko izobrazbo, govori
in piše slovensko in nem-
sko ter govori hrvaško
in laško, pripraven tudi
za potovanje išče **primerne službe**. Naslov pove-
prava lista. 1724 3-1

Ženske LASE 1672 30-1
odstrižene in zme-
sane kupujem po
najvišji ceni

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode
Sv. Petra c. 32 Levčeva hiša.
Izdelujem vsa lasna dela.

1713 Več zanesljivih 2-1
vlažalcev parketov
se sprejme pri **Ivanu Poderžaju**, Ljub-
ljana, Zaloška cesta 13.
Pol ure od Celja v savinjski dolini
se nahajajoče 1712 3-1

posestvo

arondirano, čez 46 orolov, (hmelj, vinograd,
gozd, polje, travnik, mnogo žlahtnih sadnih
dreves, hiša, gospodarska poslopja in potreb-
ščine. Krasen razgled po savinjski dolini.)
se takoj proda za 36.000 K. Pojasnila daje
Zofka Lenart, Lisce pri Celju.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako za-
vzivate železnato vino s
kino lekarja Piccoli-ja v
Ljubljani z dnevnim iz-
datkom 18 vinarjev, mesto
kina železnatega vina, ki
ne vsebuje več železa, kot
navadno vino in kojega bi
morali izpiti eden do pet
litrov na dan, da bi do-
vedli organizmu potrebno
množino železa, kar bi pa
bilo radi alkohola le škod-
ljivo. Poliliterska steklenica
Piccolijevega železnatega
vina 2 kroni. - Naročila
proti povzetju. 3281

V hiši Gradišče št. 4 se oddajo s 1. no-
vembrom v najem

pritlični prostori

primerni za trgovino ali tudi pisarno. Vpraša
690 1 naj se pri hišniku. 3-1

Neveste, ženini, gospodinje in gospodarji!

Anton Šarc
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8

hoče svojo zalogo radi preselitve svoje trgovino
zmanjšati in prodaja perilo, platno, vezenje,
sploh vse v to stroko spadajoče predmete

po izdatno znižanih cenah.

Lično in solidno, doma izdelano perilo
je iz najtrpežnejšega blaga in si ga lahko
vsak ogleda, ne da bi bil prisiljen kaj kupiti.

K obilnemu posetu vabi vljudno 1571

A. Šarc, Sv. Petra cesta šte. 8.

Termalno in močvirno kopališče STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.
Sezona traja od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju,
revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti,
kožnim boleznim, ter tudi za rekonvalescente. — Najboljša uporaba studenskega blata, po-
dobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni
park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih To-
plicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzajavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja.

Varstvena znamka

**Köhlerjeva cementna
strešna opeka** ♦♦♦♦♦
z zarezo in brez zareze 1611 8 1

je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. — V zalogi
jo ima v poljubnih množinah izdelovatelj:

IVAN JELAČIN, Ljubljana.
Zahtevajte cenik! — Ravnotam vedno velika zaloga Portland-cementa.

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.
Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu
izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Razpis.

Za zgradbo ceste Tacen—Smartno—Skaručna na 31.700 K proračunjena dela in
dobave se bodo oddale potom javne ponudbe obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v
odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože

do 22. junija t. l. ob 12 opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je za-
pečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete gradbe Tacen—Smartno—Skaručna“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje
po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega jedodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v
pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino
ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri deželnem stavbnem uradu. ob
uradnih urah. 1700 3-1

Deželni odbor kranjski.

Ljubljana, dne 11. junija 1910.

Veletrgovina
z železnino
„MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje,

se priporoča za nabavo stavbenih nosilcev,
cementa, strešne lepenke in vseh potrebščin
za stavbe. Dobavlja točno vodovodne cevi,
črpalke, vse vodovodne in strelvodne dele,
železne blagajne, šivalne stroje itd. 1709 3-1

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagaj“
M. LEUSTEK
Ljubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko
prebavljivo. Mala
steklenica 1 K, večja 2 K.
Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepu-
je lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.
Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje
proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust. — Steklenica 1 K. 3499
Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

: Za slabokrone in prebolele :
je zdravniško priporočano
črno dalmatinsko vino
najboljše sredstvo
„KŮČ“
4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIĆ, Ljubljana.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

Kupon 1 kupon 7 kron
3-10 metr. dolg, 1 kupon 10 kron
za kompletno 1 kupon 12 kron
moško obleko 1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
suknjo, hlače, telov- 1 kupon 18 kron
nik zadostno, stane le 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20.—, kakor
tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni
kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna
in solidna, obročnana 490

zaloga tovarniškega sukna
Siegel-Imhof v Brnu
Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri izdki Siegel-
Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo pred-
nosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno
največja izbira povsem svežega blaga. Stalne,
najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše
najskrbneje, natančno po vzorcu. 490

Neprekosljive ameriške kosilne stroje

„Deering“ 1604 1-1
najnovejši in
lahke konstruk-
cije po zmerni
ceni
priporoča
znana veletrgo-
vina z
železnino, motorji in poljedelskimi stroji

Fr. Štupica
v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

1441
Koncerti
slov. filharmonije
vsaki dan
v hotelu »Tivoli«.

Začetek ob nedeljah in praznikih ob 1/2 10.
uri dop., ob 3. uri pop. in ob 7. uri zvečer.
Ob delavnikih ob 3. uri pop. in ob 7. uri zv.
Vstop vedno prost.

Gospodarsko društvo
Bermu, pošta Pazin, (Istra),
posreduje brezplačno pri prodaji
svojih udov. Cena je nizka. Vino
je bele, rdeče in črne boje; ka-
kovost izborna. (2983 1)

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
„MERCUR“ OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz n. N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski
Zumburg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.